

ÎNCHEIERE

10 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Valentin Garcușa,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Garcușa
împotriva Consiliului mun. Bălți, intervenient accesoriu Primăria mun. Bălți privind
încasarea cheltuielilor de îmbunătățire a imobilului și sporirii valorii bunului imobil,
împotriva deciziei din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 09 februarie 2018 Valentin Garcușa, reprezentat de avocatul Aliona Ciocanu a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului mun. Bălți privind încasarea cheltuielilor de îmbunătățire a imobilului și sporirii valorii bunului imobil.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că din anul 1983 locuiește împreună cu soția în apartamentul XXX.

La 14 iulie 2014, deoarece de către primărie nu li s-a eliberat ordin de repartiție, Valentin Garcușa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Bălți privind recunoașterea dreptului la folosirea spațiului locativ situat în XXX și obligarea Primăriei mun. Bălți de a elibera ordin de repartiție lui Valentin Garcușa asupra bunului sus menționat.

Prin hotărârea din 04 mai 2015 a Judecătoriei Bălți s-a admis cererea depusă de Valentin Garcușa împotriva Primăriei mun. Bălți privind recunoașterea dreptului la folosirea spațiului locativ situat în XXX și obligarea Primăriei mun. Bălți de a elibera ordin de repartiție lui Valentin Garcușa asupra apartamentului XXX și s-a respins cererea reconvențională a Primăriei mun. Bălți împotriva lui Valentin Garcușa privind evacuarea din bunul imobil.

Prin decizia din 17 noiembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, s-a dispus admiterea apelului declarat de către Primăria mun. Bălți, cu casarea hotărârii din 04 mai 2015 a Judecătoriei Bălți, prin care a fost admisă acțiunea lui Valentin Garcușa privind recunoașterea dreptului de folosință a spațiului locativ și respinsă cererea

reconvențională a Primăriei mun. Bălți privind evacuarea persoanei din spațiul locativ, cu pronunțarea unei noi decizii prin care s-a respins acțiunea depusă de Valentin Garcușa și s-a admis cererea reconvențională a Primăriei mun. Bălți, privind evacuarea lui Valentin Garcușa cu toate bunurile din spațiul locativ, apartamentul XXX, în pofida faptului că îl deținea ca un bun proprietar și că era invalid de gradul II.

A menționat că, apartamentul XXX, i-a fost repartizat de Combinatul Auto din mun. Bălți în anul 1984, prin decizia Comitetului Sindical al întreprinderii. Până la moment, dreptul de proprietate asupra apartamentului XXX, în care locuiește împreună cu familia sa, nu este înregistrat în Registrul bunurilor imobile, fapt confirmat prin informația de la întreprinderea de stat „Cadastru” din 21 aprilie 2017.

Totodată, din litigiul care l-a avut cu Primăria mun. Bălți privind recunoașterea dreptului de folosință a spațiului locativ, i s-a comunicat că acest apartament se află la balanța ÎM „Gospodăria Locativ Comunală” mun. Bălți.

Din momentul când a dobândit bunul imobil în posesiune, a considerat că acesta constituie proprietatea sa și l-a stăpânit ca un posesor de bună-credință, aducând îmbunătățiri considerabile și efectuând în apartamentul XXX, în care locuiește construcție capitală.

La momentul primirii bunului imobil în folosință de la Combinatul Auto Bălți în anul 1984, acesta era fără condiții de locuit.

Prin înscrisurile din actele din arhiva municipală nr. 16/175 din 04 februarie 2015, se confirmă faptul că potrivit deciziei nr. 13/3 din 04 iulie 1983 a Comitetului Orășenesc al Deputaților urma a-i fi eliberat lui A. Tanțurin apartament în casa de pe str. XXX, în legătură cu faptul că apartamentul nr. XXX, nu poate fi folosit ca locuință, nu dispune de comodități, iar în casă se simte concentrație de vapori de benzină.

Ulterior apartamentul i-a fost eliberat lui, care ca un bun stăpân ce planifica să locuiască în apartamentul XXX, nu o singură zi, a efectuat îmbunătățiri considerabile și a investit solid în reconstrucția acestuia, investițiile depășind costul lui.

Potrivit raportului de expertiza extrajudiciară nr. 320 din 18 septembrie 2017, s-a constatat că Valentin Garcușa în interiorul și exteriorul bunului imobil, a efectuat lucrări de reparație capitală, apartamentul a fost adus în stare satisfăcătoare pentru a fi folosit ca spațiu locativ; în urma examinării la fața locului și a calculului efectuat s-a stabilit că gradul de execuție a elementelor constructive a lucrărilor de reparație - construcție a apartamentului XXX, constituie 100%; valoarea lucrărilor de reparație efectuate în apartamentul menționat, constituie 65 536,45 de lei și lucrările de amenajare a ogrăzii se estimează la 27 000 de lei.

La 18 octombrie 2017 s-a adresat cu cerere către Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți pentru a i se achita plățile efectuate pe cale extrajudiciară. Prin răspunsul G-1872/121 din 01 noiembrie 2017 a Secretarului Consiliului mun. Bălți, i s-a comunicat că cererea sa referitor la plata compensării lucrărilor de reparație și reconstrucție va fi examinată la ședința ordinară a Consiliului mun. Bălți, iar ulterior prin răspunsul G-1872/121 din 15 decembrie 2017 a fost informat că cerințele sale nu pot fi satisfăcute.

Din acest motiv a fost nevoit de a se adresa cu prezenta cerere în judecată pentru a-și recupera cheltuielile în legătură cu îmbunătățirile aduse imobilului –

apartamentul XXX, pe care îl considera pe parcursul a circa 30 de ani, proprietatea sa.

Reclamantul a solicitat încasarea de la Consiliul municipal Bălți în beneficiul său a sumei de 92 536,45 de lei, cât și cheltuielile de judecată.

Prin încheierea din 15 mai 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, în proces a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu Primăria mun. Bălți.

Prin hotărârea din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis acțiunea înaintată de Valentin Garcușa.

S-a încasat de la Consiliul mun. Bălți în folosul lui Valentin Garcușa cheltuielile suportate pentru îmbunătățirea și sporirea valorii bunului imobil situat în XXX, în valoare de 92 536,45 de lei (f.d. 58).

Prin decizia din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul depus de Consiliul mun. Bălți, s-a casat hotărârea din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu emiterea hotărâri noi prin care s-a respins acțiunea lui Valentin Garcușa (f.d. 101, 102-106).

Pentru a decide astfel instanța de apel a constatat că instanța de fond a aplicat eronat normele de drept material or, Consiliul local nu are personalitate juridică și deci nu poate avea calitate de pârât (cu excepția litigiilor în contenciosul administrativ), nu poate reprezenta colectivitatea locală în instanțele de judecată, atribuție ce-i sunt specifice primarului localității.

Colegiul civil a conchis că, cererea de chemare în judecată a fost înaintată către un pârât necorespunzător or, potrivit art. 59 alin. (1) Cod de procedură civilă, parte în proces (reclamant sau pârât) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.

La 10 aprilie 2019 (data de pe plicul poștal) Valentin Garcușa a declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Bălți, cu menținerea hotărârii din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central (f.d. 112-116).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Bălți, pe care o consideră neîntemeiată.

A menționat că instanța de apel a interpretat eronat norma procesuală, or, normele aplicate al Legii privind finanțele publice locale sunt în vigoare din 24 august 2018, ceea ce nu este aplicabil situației la momentul înaintării cererii de chemare în judecată la 09 februarie 2018, norma materială neavând efect retroactiv.

A afirmat ca fiind eronată concluzia instanței de apel că Consiliul local nu are personalitate juridică și nu poate avea calitate de pârât (cu excepția litigiilor în contenciosul administrativ), or, anume Consiliul local decide alocarea sumelor din buget pentru pretențiile lui Valentin Garcușa.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 12 februarie 2019 (f.d. 107), recepționată de avocatul Aliona Ciocanu la 13 februarie 2019 (f.d. 108)

Prin urmare recursul declarat de Valentin Garcușa la 10 aprilie 2019 (data de pe plicul poștal), se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

La 04 iunie 2019 în adresa intimaților a fost expediată copia recursului declarat de către Valentin Garcușa, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d. 133).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valentin Garcușa, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile

prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valentin Garcușa, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Valentin Garcușa nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și respectiv este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Valentin Garcușa.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh